

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Kommunfullmäktige i Forshaga kommun har gett miljö- och byggnämnden i uppdrag att ta fram förslag på s.k. LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Detta har gjorts genom ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

När kommunen upprättar ett förslag till ett tillägg till översiktsplanen ska kommunen samråda med länsstyrelsen samt de berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering. Kommunen ska också ge invånare, myndigheter, sammanslutningar och övriga som kan ha ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet.

Planförslaget har varit föremål för samråd under tiden 2016-12-12 till och med 2017-02-13.

Planhandlingarna har funnits tillgängliga på kommunens hemsida och i kommunhuset i Forshaga.

Yttranden som kommit in under samrådsskedet och kommunens kommentarer till dessa framgår av **bilaga 1**.

Inkomna synpunkter har resulterat i ett antal kompletteringar och revideringar av planen. Följande förändringar har gjorts av planförslaget:

- Precisering av vilken service utveckling enligt planen syftar till att stärka.
- Komplettering angående möjligheten att gå eller cykla till målpunkter från utpekade LIS-områden.
- Komplettering angående föreslagen utvecklings påverkan på kollektivtrafiken.
- Komplettering angående behov av båtplatser.
- Komplettering angående förekomster i Artportalen för Abborrtjärn, Acksjön och Skivtjärn.
- Justering i Klarälven-Älvkrokens utbredning för att värna de i översiktsplanen utpekade rekreations- och friluftslivsvärden.
- Justering i Klarälven-Bengtsbol framförallt med hänsyn till pågående reservatsbildning, markstabilitet samt översvämningsrisk.
- Tydliggörande av syftet med Klarälven-Dyvelsten, bland annat för att motivera områdets geografiska utbredning.
- Komplettering angående hur hänsyn till kulturmiljöer tas för Emsen, Klarälven-Hedås, Smårisjön och Västra Örten.
- Ytterligare beskrivning i MKB angående kulturvårdens påverkan av LIS-planen.
- Komplettering angående hur riksintressenas värden säkerställs för Abborrtjärn, Acksjön, Klarälven-Bengtsbol, Klarälven-Dyvelsten, Klarälven-Forsnäs, Klarälven-Hedås, Klarälven-Ånäskullen, Klarälven-Öna och Västra Örten.
- Komplettering gällande risk för översvämnning, ras och skred i och med förväntade klimatförändringar.
- Komplettering angående radon vid bostadsbyggnation.
- Komplettering angående förekomst av mygg för Klarälven-Bengtsbol och Klarälven-Älvkroken.

- Justering och komplettering angående status och miljö kvalitetsnormer för vatten.
- Komplettering angående tekniskförsörjning och VA-frågan för Blysjön, Smårissjön och Visten.
- Konkretisering av syfte för Klarälven-Forsnäs med anledning av ras-, skred- och erosionsrisk.
- Komplettering angående kulturvärden för Acksjön.

Dessutom har ett antal justeringar och kompletteringar av mer redaktionell art gjorts.

SAMMANSTÄLLNING AV INKOMNA
YTTRANDE UNDER
SAMRÅDET

Länsstyrelsen
Värmland

Samhällsbyggnad
Magnus Ahlstrand

YTTRANDE - samråd

Datum
2017-03-01

Sida
1(10)
Referens
401-8308-2016

Forshaga Kommun
Miljö- och byggförvaltningen
Box 93
667 22 FORSHAGA

**Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).
Tematiskt tillägg till översiktsplan 2010, Forshaga
kommun****Handlingar**

Rubricerad översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap 9 § PBL. Förslaget är upprättat den 1 december 2016 och innehåller följande handlingar:

- samrådshandling, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS),
Tematiskt tillägg till översiktsplan 2010
- tillhörande Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsens roll och ärendets beredning

Länsstyrelsen skall vid samråd om översiktsplan enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL, som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Förslaget har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Trafikverket, Försvarsmakten och Svenska Kraftnät har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget. Svenska Kraftnät har inget att erinra mot förslaget.

Kommentarer se nästa sida.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
2(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016

Försvarsmaktens och Trafikverkets yttranden bifogas för kännedom. Ärendet har vidare beretts internt inom Länsstyrelsen med representanter för berörda enheter den 7 februari 2017.

Allmänt om planen

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att Forshaga kommun tagit fram ett förslag på tematisk tillägg till översiktsplan gällande LIS-områden. Kommunen redovisar tydligt sina ställningstaganden, urvalsmetod och den analys som har tillämpas i framtagandet av LIS-planen. Att tydligt redovisa varför vissa sjöar slutligen valts ut och vissa andra inte är enligt Länsstyrelsens erfarenhet en god strategi inför handläggning av bygglovs- och planärenden i framtiden.

Kommunen tar i förslaget till tematiskt tillägg tydligt ställning och hävdar att hela kommunen är att betrakta som landsbygd. Konsekvensen av detta är att LIS-områden pekats ut även i omedelbar anslutning till centralorten Forshaga. Servicen i kommunen som helhet är väl beskriven och även servicepunkter utanför kommungränsen som LIS-områdena kan bidra till att stödja finns redovisade. Dock är redovisningen av vilken service de enskilda utpekade områdena avser att stödja i många fall otydlig och bör preciseras i det fortsatta planarbetet. Kommunen gör en klar skillnad mellan LIS-områden för bostäder och LIS-områden för verksamheter och syftet med LIS-området är i nästan samtliga fall tydligt beskrivet.

Vidare är det positivt att närhet till större vägar, som ger förutsättningar för ett ökat underlag för kollektivtrafik och service, används som ett urvalskriterium för bostadsområdena. Dock skulle det vara bra att skilja på tillgänglighet med bil respektive kollektivtrafik i kriterierna, så att de områden som har de bästa förutsättningarna för kollektivtrafik får företräde i urvalet.

Beskrivningar över möjligheter att gå och cykla till målpunkter och kollektivtrafikållplatser skulle kunna utvecklas. I områden med låg turtäthet i kollektivtrafiken blir beroendet av bil starkt. För att minska det bör möjligheten att utnyttja gång- och cykel för att ta sig till samhällsservice, skola och kollektivtrafiklägen finnas där det är rimligt.

Vid exploatering med bostäder och publika verksamheter vid vatten kommer frågan om båtplatser förr eller senare att aktualiseras. I plandokumentet berörs inte denna fråga. Ett resonemang kring detta bör tillföras i det fortsatta planarbetet.

Flera av de föreslagna områdena ligger i anslutning till Klarälven vilket innebär att förstärkningsåtgärder i form av erosionsskydd kan bli aktuellt i flera fall för att göra området byggbart. Då flera av LIS-områden enbart ger möjlighet till ett litet antal bostäder ställer Länsstyrelsen frågan om insatsen med förstärkningsåtgärder står i rimlig proportion till vinsterna med LIS-utpekandet.

En sådan precisering av vilken service som avses har skett.

De utpekade områdena har olika kvaliteter. Att införa en rangordning av områdena enbart baserad på avståndet till närmaste busshållplats känns inte angeläget då detta rimligen är ett förhållande som kan förändras.

En viss komplettering av beskrivningarna har skett. I grunden är kommunens inställning att även kollektivtrafiken måste vara så flexibel att den utvecklas parallellt bebyggelseutvecklingen vad exempelvis linjesträckningar, turtäthet och hållplatslägen.

Ett kompletterande resonemang kring behovet av båtplatser har förts in i beskrivningen.

Behovet av erosionsskydd varierar längs Klarälven. Någon fullständig kunskap om de exakta förhållandena inom de utpekade områdena finns inte. I planen anges tydligt att ett eventuellt byggande ska föregås geotekniska undersökningar. Givetvis kan det då visa sig att någon del av ett område inte är rimligt att exploatera.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida

3(10)

Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016

Planeringsunderlag och allmänna intressen

Sambandet med kommunens VA-plan

Kommunen har upprättat ett förslag till VA-plan. Planen pekar ut ett antal utrednings- eller bevakningsområden som sammanfaller med utpekade LIS-områden. För att kunna förverkliga en utveckling av dessa områden är det av stor vikt att de också prioriteras i VA-planen.

Länsstyrelsen vill även påminna om att kommunen kan bli huvudman för VA-försörjningen även om det handlar om lokala lösningar, enligt Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Naturmiljön

Beskrivningarna över naturvärden i de olika delområdena behöver fördjupas och bör kompletteras med uppgifter som finns tillgängliga i Artportalen. Se vidare under respektive delområde.

Artskydds- och biotopskyddsbestämmelserna kan aktualiseras vid exploatering i eller nära känsliga områden eller vid inanspråktagande av mark för nya ändamål.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att förutsättningar i naturmiljön kan ställa krav på ytterligare utredningar i den fortsatta planeringsprocessen och ny kunskap kan komma att påverka planens genomförande i det enskilda fallet.

Friluftsvärden

Flera av de utpekade LIS-områdena ligger i linje med vad som anges om friluftsliv i ÖP2009. Vid Abbortjärn, Skivtjärn, Visten och vid Västra Örten önskar kommunen genom LIS-utpekandet skapa möjlighet att utveckla befintliga friluftsanläggningar, särskilt badplatser och verksamheter kopplade till dessa. Vid Emsen och Västra Örten vill kommunen utveckla förutsättningarna för sportfisket. Dessa LIS-utpekanden har även förutsättningar att leda till ökad måluppfyllelse för flera av de nationella friluftsmålen.

Merparten av de föreslagna LIS-områdena för bostadsbebyggelse eller verksamheter bedöms kunna genomföras utan väsentlig negativ påverkan på friluftslivet. Ett undantag utgörs dock av Älvkroken i Deje där kommunen i ÖP2009 anger att området består av skog med höga sociala värden. Enligt den till ÖP hörande kartan över utvecklingsområden, och i enlighet med översiktsplanens viljeinriktning, ska skogen vid Älvkroken aktivt bevaras.

Kulturmiljö

Inom ett antal av de föreslagna LIS-områdena finns fornlämningar. Särskilt påtagligt är det i Klarälven – Olsätter, Visten och Västra Örten. Här finns förhistoriska gravar men också boplatser vilka inte är avgränsade ytmässigt. Med andra ord kan delar av områdena vara lagskyddade som fornlämning. Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd enligt 2 kap kulturmiljölagen (KML) ändra, skada, rubba, ta bort, gräva ut eller täcka över fornlämning. Lagskyddet gäller även en zon kring själva fornlämningen.

Kommunen är medveten om detta.

Kommunen är medveten om lagstiftningens innebörd.

En sådan komplettering utifrån Artportalen har gjorts.

Kommunen är medveten om detta.

Det aktuella området vid Älvkroken har minskats i storlek så att udden inte längre ingår. Närmast stranden kommer fri passage att avsättas. Mot bakgrund av detta har kommunen gjort en avvägning mellan olika allmänna intressen och funnit att bebyggelseintresset väger över i södra delen. Området är lätt att exploatera med närhet till kommunal infrastruktur. Även efter en eventuell exploatering kommer tillgången till rekreationsområden att vara mycket god inom området.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
4(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016

Skyddszone kallas i 2 kap 2 § KML för fornlämningsområde. Fornlämningsområdets omfattning bestäms av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen bedömer också att hittills okända fornlämningar kan finnas inom flera av de föreslagna LIS-områdena men framförallt inom Klarälven – Olsätter. För dessa avser Länsstyrelsen att fatta beslut om särskilda arkeologiska utredningar enligt 2 kap 11 § KML i samband med fortsatt planeringsarbete eller andra större arbetsföretag för att klarlägga förekomsten av fornlämningar.

På flera ställen i LIS-planen anges att inga synliga rester av en fornlämningskunde iaktas. Detta kan ge intryck av att det inte finns någon fornlämningsbevarad på platsen.

Länsstyrelsen vill därför klargöra att för exempelvis förhistoriska boplatser är detta det vanliga förhållandet, lämningarna efter boplatser syns inte ovan mark.

Vidare vill Länsstyrelsen informera om att järnvägen RAÄ Stora Kil 53, efter att lagstiftningen ändrades 2014, är skyddad som fornlämnings. Texten på sidan 22 behöver därför justeras.

I det regionala kulturmiljöprogrammet Ditt Värmland har Länsstyrelsen redovisat 11 regionalt särskilt värdefulla kulturmiljöer i Forshaga kommun. Tabellen på sidan 90 behöver därför ändras så det framgår att även Dömle är en sådan regionalt utpekad miljö.

Vid flera LIS-områden anges att hänsyn ska tas till kulturmiljövärden, men inte på vilket sätt. Planen rekommenderar endast att områdena detaljplanläggs och att man i planarbetet ska ta särskild hänsyn till områdets kulturmiljövärden. LIS-planen bör utvecklas och förtydligas med en viljeinriktning kring hur en detaljplan ska utformas, vilket också kan användas som stöd i det fall det uppkommer bygglovsärenden innan detaljplan har utformats och antagits. Detta kan t.ex. gälla en bedömning av lämpliga byggnadshöjder, att utformning ska ske i anslutning till befintlig bebyggelse och att ny bebyggelse ska ha en traditionell placering på tomt. Detta gäller särskilt LIS-områdena Dömle och Klarälven – Hedås.

Miljökonsekvensbeskrivning

Kulturmiljö

Konsekvenserna av en utbyggnad enligt föreslagna LIS-plan beskrivs för kulturmiljövärdena som obetydligt negativa utom när det gäller Dömle och Hedås by där de beskrivs som negativa. Länsstyrelsen menar att det utifrån föreliggande underlag inte går att bedöma påverkan på aktuella värden, exempelvis riskerar ett antal fornlämningar att behöva tas bort för att kunna genomföra LIS-planen.

De kulturvärden av olika slag som finns inom flertalet av de utpekade områdena bör belysas så att det framgår vilken påverkan, positiv eller negativ, en förtätning/nyetablering av bostadsbebyggelse eller näringslivs-åtgärder får på kulturmiljövärdena eller kulturlandskapet.

Kommunen är medveten om detta och noterar länsstyrelsens tidiga ställningstagande.

Kommunen känner inte igen den formuleringen. Under rubriken *Kulturmiljö* redovisas det som kan utläsas i Fornsök och andra regionala och kommunala planeringsunderlag.

Texten beträffande järnvägen har korrigerats.

Tabellen har kompletterats.

Beskrivningarna har kompletterats vad gäller de utpekade kulturmiljöerna.

En viss komplettering av miljökonsekvensbeskrivningen vad avser kulturmiljö har gjorts.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
5(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016

Vidare bör det framgå i vilken utsträckning mer konkreta åtgärder som planeras till skydd för befintliga kulturvärden inom de utpekade områdena för att mildra negativa konsekvenser eller öka förutsättningarna för måluppfyllelse av miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, God bebyggd miljö samt för att tillgodose riksintresse kulturmiljö.

Naturmiljö

Tabellen på s. 89 innehåller felaktigheter som behöver justeras i det fortsatta planarbetet. Se vidare under beskrivning av respektive delområde. I tabellen kan typ av fysisk påverkan gärna specificeras (flöde/konnektivitet/morfologi), även MKN för respektive vattenförekomst bör redovisas.

Vidare nämns det inget i miljökonsekvensbeskrivningen om morfologisk påverkan (markanvändning i närområde/strandzoner).

Riksintressen

Vilka riksintressen som berörs är beskrivet i varje delområdesbeskrivning, beskrivningarna kan dock generellt utvecklas mer vad gäller hur kommunen avser att tillgodose berörda riksintressen inom varje delområde.

Hälsa och säkerhet

Översvämningsrisk

Några av de föreslagna LIS-områdena behöver kompletteras med en djupare analys gällande översvämningsproblematiken. Detta för att säkerställa att en exploatering i utpekade områden är realistisk.

Flera av de föreslagna LIS-områdena ligger i riskområden för översvämning och/eller ras och skred. I planen saknas en beskrivning av dessa risker ur perspektivet av ett förändrat klimat så som ökad nederbörd och förändrade flöden. Planen bör därför kompletteras med en analys av klimatförändringarnas inverkan på riskerna och behovet av klimatanpassning.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang uppmärksamma på att de åtgärder som kan komma att behövas för att stabilisera mark för att förebygga ras och skred kan innebära andra negativa konsekvenser för exempelvis naturvärden på land och i vatten.

Radon

I handlingen saknas redovisning av eventuell radonrisk vilket bör tillföras i det fortsatta planarbetet.

Myggförekomst

Myggförekomst är ett reellt problem i vissa delar av kommunen, framför allt utmed Klarälven. I handlingen saknas beskrivning av eventuell påverkan av mygg.

En korrigerig av tabellen har gjorts. Vidare har en viss komplettering med typ av påverkan gjorts.

En viss komplettering har gjorts.

En viss komplettering har gjorts.

Beskrivningen har kompletterats vad avser radon.

En viss komplettering har gjorts där det bedömts befogat.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
6(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016**Buller och störning**

Några av de utpekade LIS-områdena ligger relativt nära större allmänna vägar som kan ge upphov till höga bullernivåer. I dessa fall är det viktigt att bullerutredningar utförs i samband med detaljplanläggning eller bygglov-givning för att säkerställa att gällande riktvärden kan hållas.

Miljö kvalitetsnormer

Eventuell påverkan på MKN vatten när det gäller morfologin i de områden där stabiliseringsåtgärder kommer att krävas bör beskrivas. Det är viktigt att planeringen har som mål att i största möjliga mån undvika åtgärder i Klarälven.

Redovisning av konsekvenser för MKN vatten är godtagbar men det saknas dock uppgifter om MKN för enskilda vattenförekomster. Länsstyrelsen har även uppmärksammat att flera av de uppgivna statusklassningarna för berörda sjöar och vattendrag felaktiga, se vidare under redogörelse för varje delområde.

Mellankommunala frågor

Mellankommunala frågor bedöms ha hanterats på ett tillfredsställande sätt.

Synpunkter på enskilda delområdenAbbotjärn

I områdesbeskrivningen nämns att sjöns ekologiska och kemiska status är god med undantag av kvicksilver och bromerade difenyletrar, men det saknas uppgifter om att det finns en MKN för vattenförekomsten och att det finns ett icke-försämringskrav.

Enligt artportalen finns den fridlysta arten strandlummer inom planområdet vilket bör beaktas vid fortsatt planering och byggande i området.

Acksjön

Sjön är ingen vattenförekomst som omfattas av MKN för vatten vilket bör framgå av beskrivningen.

Enligt artportalen finns de fridlysta arterna kopparödla och knärot inom planområdet vilket bör beaktas vid fortsatt planering och byggande i området.

Då delar av LIS-områdena ligger nära Rv 62 finns det en risk för bullerstörningar vilket bör beaktas i det fortsatta planarbetet.

Blysjön

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning sjön har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. En samlad lösning av VA-frågan för området bedöms som nödvändig för att kunna bygga ut området i omfattning enligt planförslaget.

Kommunen är medveten om detta och kommer att hantera detta i den fortsatta processen.

Statusklassningarna har kompletterats och uppdaterats.

Områdesbeskrivningen har kompletterats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats i dessa avseenden.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
7(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016Emsen

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning sjön har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. I texten konstateras att "Utloppet finns i södra ändan av sjön". Enligt Länsstyrelsens kartunderlag ser det ut som att utloppet finns på sjöns västra sida.

Klarälven - Bengtsbol

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning sjön har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

Området är lågt beläget intill Klarälven och Noransbäcken och därmed översvämningshotat och markstabiliteten i området är osäker.

Området ligger i anslutning till ett område där det pågår reservatsbildning och i den södra delen finns lövskogar som är värdefulla för fågellivet och särskilt lövskogsberoende fågelarter så som vitryggig hackspett m.fl. En avverkning av sådant område kan strida mot artskyddet. Vidare finns äldre fynd av både utter och brun gräsfjäril som också omfattas av artskydd. Utbyggnad i området kan därför komma i konflikt med artskyddet.

Länsstyrelsen samlade bedömning är att området med hänsyn till ovanstående bör utgå som LIS-område.

Klarälven -Dyvelsten

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

För grundvattenförekomsten nämns bara att MKN uppfylls.

Området omfattar en 900 m lång sträcka utmed Klarälvens västra strand. Syftet med området är att kunna utvidga verksamheten kring flottningsmuseet m.m. Länsstyrelsen ifrågasätter om hela området behöver tas i anspråk då LIS-områdets har ett relativt begränsat syfte.

Trafikanslutningen till området är ett känt problem då området är klämt mellan Klarälven och Rv 62 och tillfarten är besvärlig.

Länsstyrelsen gör bedömningen att LIS-området bör begränsas till sin omfattning och att lösning av trafikfrågan bör ges hög prioritet vid en exploatering av området.

Klarälven - Forsnäs

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

För grundvattenförekomsten nämns bara att MKN uppfylls.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats i dessa avseenden. Kommunen gör ändå bedömningen att en försiktig exploatering i området är möjlig. Det skulle också skapa förutsättningar för att minska myggförekomsten inom området. Påverkan av mygg har stundtals varit besvärande för boende i området.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdets utbredning motiveras just av de besvärliga trafikförhållandena. Genom att inkludera den södra delen skapas möjlighet till en s.k. höger-in-höger-ut-lösning.

Kommunen är medveten om att trafikanslutning till området måste lösas på ett säkert sätt.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida

8(10)

Datum

2017-03-01

Referens

401-8308-2016

Syftet med LIS-området är något oklart och bör preciseras till sitt innehåll då det finns en ras- och översvämningrisk i området. Den aktuella platsen är belägen i en skarp ytterkurva av älven vilket även innebär erosionsrisk.

Klarälven - Hedås

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

Området är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram och även i Ditt Värmland som en kulturhistoriskt värdefull miljö. Tillkommande bebyggelse bör anpassas vad gäller utformning och placering. Enligt planhandlingen ska området detaljplanläggas men Länsstyrelsen gör bedömningen att riktlinjer för gestaltningen av byggnader i området bör tas fram för att vara ett stöd i eventuell bygglovgivning utanför detaljplan.

Klarälven - Olsätter

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status. För grundvattenförekomsten nämns bara att MKN uppfylls.

Länsstyrelsen avser att fatta beslut om särskilda arkeologiska utredningar enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen i samband med fortsatt planeringsarbete eller andra större arbetsföretag för att klarlägga förekomsten av fornlämningar.

Klarälven - Änåskullen

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

Klarälven - Älvkroken

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

Förslaget som innebär att Älvkroken kan omvandlas till ett bostadsområde går emot intentionerna i kommunens ÖP från 2009. Förslaget medför att delar av en tätortsnära rekreationsskog med höga sociala värden tas i anspråk, vilket innebär stora negativa konsekvenser för friluftsliv och rekreation.

Länsstyrelsen gör bedömningen att rekreations- och friluftsvärdena här är så höga att de bör ges företräde framför en exploatering av området.

Länsstyrelsen gör därför bedömningen att området bör utgå.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Området storlek har reducerats, se tidigare kommentar under *Friluftsvärden*.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
9(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016Klarälven - Öna

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har måttlig status.

För grundvattenförekomsten nämns bara att MKN uppfylls.

Lillsjön

Lillsjön är ingen vattenförekomst som omfattas av miljökvalitetsnormerna för vatten. För grundvattenförekomsten nämns bara att MKN uppfylls.

Då delar av området pekas ut som fuktig skog enligt vegetationskartan bör det tydligare framgå att marken är lämplig för bebyggelse.

Skivtjärn

Enligt planhandlingen saknas uppgifter om Skivtjärn i VISS. Det stämmer inte enligt Länsstyrelsens uppgifter. Det är en vattenförekomst med MKN.

Enligt artportalen finns den fridlysta arten strandlumner inom planområdet vilket bör beaktas vid fortsatt planering och byggande i området.

Smårissjön / Dömle

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning sjön har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Sjön har problem med övergödning och en samlad lösning av VA-frågan för området bedöms som nödvändig för att kunna bygga ut området i omfattning enligt planförslaget.

Området är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram och även i Ditt Värmland som en kulturhistoriskt värdefull miljö. Tillkommande bebyggelse bör anpassas vad gäller utformning och placering. Enligt planhandlingen ska området detaljplaneläggas men Länsstyrelsen gör bedömningen att riktlinjer för gestaltningen av byggnader i området bör tas fram för att vara ett stöd i eventuell bygglovgivning utanför detaljplan.

Visten

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning sjön har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller. Vidare står det att vattenförekomsten har god status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter har den måttlig status.

Flera fridlysta och rödlistade arter finns i eller nära planområdet vilket enligt Länsstyrelsens bedömning kräver att en inventering genomförs.

Då Visten är råvattentäkt för Forshaga kommun och omfattas av skyddsbestämmelser bör frågan om VA-anlutning ske med en samlad lösning för området för att kunna bygga ut i omfattning enligt planförslaget.

Västra Örten/Mölnbacka

Av planhandlingen framgår vilken statusklassning vattendraget har, däremot saknas uppgifter om vilken MKN som gäller.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
10(10)Datum
2017-03-01Referens
401-8308-2016

Vidare står det att vatten-förekomsten har måttlig status, men enligt Länsstyrelsens uppgifter den har otillfredsställande status.

Enhetschef Bengt Falemo har fattat beslut i detta ärende. Plan- och bostadssamordnare Magnus Ahlstrand har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen deltog också planhandläggare Amanda Bäckström.

Bilagor:

1. Trafikverkets samrådsyttrande
2. Försvarmaktens samrådsyttrande

Lst plankod: **ST120**

Sändlista (utan bilagor):

Försvarmakten
Lantmäteriet
SGU
Skogsstyrelsen
Svenska Kraftnät
Trafikverket

Områdesbeskrivningen har kompletterats och korrigerats i dessa avseenden.

2017-02-06

VB: Trafikverkets yttrande i ärendet om tematiskt tillägg till översiktsplanen, LIS-områden, i Forshaga kommun

VB: Trafikverkets yttrande i ärendet om tematiskt tillägg till översiktsplanen, LIS-områden, i Forshaga kommun

Funktionsbrevlåda miljöochbyggnamnden

Skickat: den 6 februari 2017 08:46

Till: Urban Ledin; Lindha Rothen

Från: lars.c.olsson@trafikverket.se [lars.c.olsson@trafikverket.se]

Skickat: den 3 februari 2017 16:21

Till: Funktionsbrevlåda miljöochbyggnamnden; plan.varmland@lansstyrelsen.se

Ämne: Trafikverkets yttrande i ärendet om tematiskt tillägg till översiktsplanen, LIS-områden, i Forshaga kommun

Forshaga kommun

Miljö- och byggförvaltningen för Forshaga

E-post: mbn@forshaga.se

Trafikverkets Dnr: TRV 2016/106194

Ert Dnr: BYGG 2013-436

Till Trafikverket Diariet för avslut

Trafikverkets yttrande i ärendet om tematiskt tillägg till översiktsplanen, LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen), i Forshaga kommun**Ärende**

Trafikverket har tagit del av samrådshandlingarna gällande Forshaga kommuns plan för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan). LIS-planen är ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan, vilken föreslår 25 LIS-områden som skall erbjuda strandnära lägen för landsbygdsutveckling.

Generella kommentarer

God tillgänglighet skapas av bebyggelse och trafiksystem i samverkan där närhet och koncentration är viktiga inslag i bebyggelsestrukturen. Det är därför av vikt att utpekade LIS-områden samordnas med befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och möjligheter till samhällservice.

En mer sammanhållen bebyggelseutveckling främjar ett trafikslagsövergripande resande och motverkar ett ökat bilberoende. Ett tillräckligt resandeunderlag för kollektivtrafiken säkras om den tillkommande bebyggelsen lokaliseras till områden med tillgång till infrastruktur och attraktiv lokal/regional kollektivtrafik och att behovet av exempelvis pendelparkeringar samt möjlighet till gång- och cykelvägar och säkra skolvägar etcetera tillgodoses.

En framtida bebyggelseutveckling i LIS-områden utan närhet till utvecklad infrastruktur kan komma att ställa krav på utveckling och anpassningar av framförallt vägnätet i en takt och omfattning som kan vara svår att möta upp vad gäller långsiktig åtgärdsplanering och finansiering. Lokalisering av bebyggelse, verksamheter och service bör därför följa en långsiktig samhällsstruktur för hållbar utveckling där den fysiska tillgängligheten är god och transportsystemet kostnadseffektivt.

Kommunen noterar och delar Trafikverkets syn på hållbart resande.

2017-02-06

VB: Trafikverkets yttrande i ärendet om tematiskt tillägg till översiktsplanen, LIS-områden, i Forshaga kommun

Ambitionen att hela kommunen skall utvecklas är god, dock bör planeringsförutsättningen angående närhet till tillräckligt utvecklad infrastruktur i högre grad få inverka på de val av LIS-områden som redovisas.

Synpunkter

Ett antal av LIS-områdena ligger i direkt anslutning till väg 62, vilken är transportväg för farlig gods. Trafikverket vill förtydliga att planläggningsprocess pågår för mötesfri landsväg och att vägen planeras att dras om i vissa delar. Granskningstiden av vägplanen avslutades den sista januari.

Mer information finns under följande länk:

<http://www.trafikverket.se/hara-dig/Varmland/projekt-i-varmlands-lan/Vag-62-motesfri-landsvag-och-gang--och-cykelvag/Dokument-for/>

Berörda LIS-områden behöver detaljstuderas och anpassas mot den nya sträckningen för väg 62 med avseende på bland annat riskavstånd för farligt gods och buller invid bostäder.

Gällande området vid Acksjön är det också viktigt att, som planen anger, avvakta frågan om flygbuller från Karlstads flygplats och översynen av riksintresset.

Med vänlig hälsning

Lars Olsson

Samhällsplanerare

lars.c.olsson@trafikverket.se

Telefon: 010-124 16 19

Trafikverket

Hamntorget

652 26 Karlstad

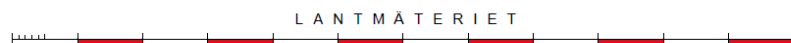
Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se

Övrigt

För mer information se gärna www.trafikverket.se/samhallsplanering

Kommunen är medveten om detta och kommer att ta hänsyn till risker och störningar kring riksvägen i den fortsatta processen.

LANTMÄTERIET

1 (1)

YTTRANDE
2017-01-27

Forshaga kommun
mbn@forshaga.se

Dnr 404-2016/5555

**Tematiskt tillägg till översiktsplan gällande LIS-områden i
Forshaga kommun**

Lantmäteriet har ingen erinran mot planförslaget.

För Lantmäteriet

Gustav Hellrup

Gustav Hellrup
förrättningslantmätare

Kopia till:

Länsstyrelsen i Värmlands län
plan.varmland@lansstyrelsen.se

Gustav Hellrup

Lantmäteriet, Fastighetsbildning POSTADRESS: 801 82 Gävle
BESÖKSADRESS: Brunshusgatan 6, Harnösand TELEFON: 0771-63 63 63
E-POST lantmateriet@lm.se, INTERNET: www.lantmateriet.se

FÖRSVARSMAKTEN

Yttrande

Datum 2017-01-31
Beteckning FM2017-2568:2 Sida 1 (1)

Ert tjänsteställe, handläggare

Länsstyrelsen i Värmland,
Magnus Ahlstrand

Vårt tjänsteställe, handläggare

HKV PROD INFRA Anders Ferdinandsson,
08-788 84 40, Anders.Ferdinandsson@mil.se

Ert datum

2017-01-13

Vårt föregående datum

Er beteckning

401-8308-2016

Vår föregående beteckning

**Yttrande över Tematiskt tillägg till översiktsplan gällande
LIS-områden för Forshaga kommun, Värmlands län**

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Eliasson, Martin

Tjf. Delprocessledare fysisk planering, produktionsledningens infrastrukturavdelning

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista

Länsstyrelsen i Värmlands län

plan.varmland@lansstyrelsen.se

För kännedom

(AFE)

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post, Internet
Försvarsmakten	Lidingövägen 24	08-788 75 00	08-788 77 78	exp-hkv@mil.se
107 85 Stockholm				www.forsvarsmakten.se

Forshaga kommun
Miljö- och byggförvaltningen
Box 93
667 22 Forshaga
mbn@forshaga.se

Yttrande över tematiskt tillägg till översiktsplanen i Forshaga

Värmlandstrafik har beretts möjlighet att lämna synpunkter på tematiskt tillägg till översiktsplan för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS-områden, i Forshaga kommun

Sammanfattning

Värmlandstrafik anser att det krävs koncentration av bebyggelse och att utveckling av bebyggelseområden i första hand bör ske med hänsyn till möjligheter att resa kollektivt för att bidra till en hållbar utveckling.

GC-vägar och tillgång till kollektivtrafiksystemet liksom attityder till hållbart resande har betydelse för att nå en hållbar utveckling – miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Hållplatser och mötespunkters standard och funktioner liksom säkra trafiklösningar vid och till dessa är också viktigt för att skapa bra förutsättningar för hållbara transporter.

Kollektivtrafikens förutsättningar

Transportsystemet inklusive kollektivtrafiken är viktiga samhällsfunktioner vilka bidrar till tillgänglighet och utveckling för landets regioner. Värmlandstrafiks uppgift som trafikorganisatör är bland annat att säkerställa ökad tillgänglighet såväl inom länet som till och från storstadsområden.

Infrastrukturen är ett viktigt utvecklingsområde för att öka kollektivtrafikens tillgänglighet och användbarhet vilket i sin tur kan leda till att fler människor väljer att resa kollektivt för sina arbets- och fritidsresor.

Kommunen noterar och delar Värmlandstrafiks syn på hållbart resande.

Attityder till kollektivt resande har även stor betydelse för hur människor väljer att resa. Åtgärder för beteendepåverkan som komplement till fysiska åtgärder och prioriteringar för att främja kollektivt resande kan vara betydelsefullt för att ytterligare förstärka bilden av attraktiva boenden med goda förutsättningar för pendling.

Synpunkter

För ökad tillgänglighet och långsiktig hållbarhet anser Värmlandstrafik att kommunen bör begränsa antalet LIS-områden. Färre områden skapar större förutsättningar för koncentration av bebyggelse i attraktiva områden och därmed bättre möjligheter till ökad service samt nyttjande av befintliga kommunikations- och kollektivtrafikstråk. Gles bebyggelsestruktur gör det svårare att bedriva linjelagd kollektivtrafik. Utspridd befolkningsstruktur bidrar dessutom till ökade körsträckor och minskar möjligheterna till kostnadseffektiva lösningar för särskild kollektivtrafik i form av skoltrafik och servicetrafik.

Värmlandstrafik har som trafikorganisatör inga synpunkter på vilka faktorer som bäst gynnar kommunens utveckling och har förståelse för att LIS-områden är ett verktyg för att främja sysselsättning och underlag för service på landsbygden. Vår ståndpunkt är dock att spridd befolkning får konsekvenser för hur resurser ska fördelas och vilka möjligheter som skapas för kollektiva och hållbara lösningar.

I beskrivningen av LIS-område anges vilken tillgång till service och kommunikationer som finns för respektive område. Beskrivningen är tydlig på utbud och avstånd till kollektivtrafik. Planen skulle kunna förtydligas ytterligare med kartmaterial som visar områdets läge i förhållande till kommunikationsspråk för olika trafikslag.

Flera av de utpekade LIS områdena ligger i anslutning till eller relativt nära vägar som trafikeras av regional kollektivtrafik. För att underlätta kollektivt resande inom arbetsmarknadsregionen bör det också säkerställas säkra passager för oskyddade trafikanter till och från kollektivtrafikhållplatser. På detta sätt kan den regionala kollektivtrafikens utbud på ett effektivt sätt nyttjas för tillkommande bostadsbebyggelse.

Kommunen har alltid i sin planering att göra avvägningar mellan olika intressen där hållbart resande ibland ställs mot exempelvis en levande landsbygd.

Ett av urvalskriterierna för utpekandet av LIS-områden har varit närheten till större vägar, företrädesvis riksväg 62. Kommunens bedömning är att detta skapar förutsättningar för kollektivt resande och en utveckling av kollektivtrafiken.

Några områden ligger mer perifert, ofta för att just läget är den kvalitet utpekandet vilar på, exempelvis turism av vildmarkskaraktär.

Beskrivning i text anses på ett bättre sätt beskriva områdenas läge i förhållande till olika kommunikationsslag, bland annat då en karta över kollektivtrafiklinjer inte redovisar frekvensen på trafikeringen.

Kommunen är medveten om att detaljutformningen kring hållplatser är viktiga ur trafiksäkerhets- och tillgänglighetssynpunkt. Detta blir en viktig fråga i den fortsatta processen.

VärmlandstrafikDatum
2017-02-10Sida
3 (3)

Det är dock fortfarande många av de prioriterade LIS-områdena i planen som har förhållandevis långa avstånd till närmaste tätort och kollektivtrafikutbud eller har tillgång till ett mycket begränsat utbud av kollektivtrafik. Detta kommer sannolikt att leda till ökat beroende av och resor med egen bil vilket får en negativ miljöpåverkan.

Värmlandstrafik förordar att antalet LIS områden som saknar tillgång till kollektivtrafik begränsas. Vi ser också behov av större noggrannhet vid detaljplanläggning av nya områden för att belysa möjlig utveckling av anslutningar till kollektivtrafikstråk samt utveckling av bytespunkter och pendelparkeringar för anslutning till kollektivtrafik eller andra samordnade mobilitetslösningar.

Med vänlig hälsning

Värmlandstrafik AB

Lena Thorin

Kommentarer se föregående sida.

Dnr

Sida 1/1

2017-02-08

Samhällsbyggnadsavdelningen

Handläggare

annika.ekblom@hagfors.se

Tel: 0563 – 185 39

Hagfors kommuns yttrande gällande **samrådshandling Översiktsplan för Forshaga kommun Tillägg för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden).**

Hagfors kommun, samhällsbyggnadsavdelningen har tagit del av inbjudan till samråd och har sett över samrådshandlingen.

Forshaga kommun gränsar till Hagfors kommuns sydvästra del. Gränsen går bl a längs vattendraget Djupdalsbäcken söder om Södra Långtjärnen (belägen väster om sjön Skärgen), och tangerar även Långtjärnen, Bergtjärnen, Danmtjärnen och Gräsviken i sjön Gräsmången.

Förslaget *Översiktsplan för Forshaga kommun Tillägg för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden)*, berör varken gränsen eller något område i närheten av gränsen till Hagfors kommun.

Hagfors kommun har inget att erinra mot förslaget.

Hagfors kommun ställer sig positiva till Forshaga kommuns förslag. Vi önskar lycka till på vägen mot ett eventuellt antagande liksom med arbetet att genomföra landsbygdsutveckling i strandnära områden.

Annika Ekblom planarkitekt
Hagfors kommun

Telefon
0563-185 00

Besöksadress

Postadress
683 80 Hagfors

E-post
kommun@hagfors.se

Org.nr
212000-1884

Synpunkter Farup Isaksson

1

Eva Farup Isaksson
Larry Isaksson
Mossgatan 131 A
654 66 Karlstad

2017-02-12

Forshaga Kommun
Miljö och byggförvaltningen
Box 93
667 72 Forshaga

Synpunkter på samrådshandling för Tillägg för LIS-områden gällande Acksjön, Forshaga Kommun

Det mindre barrskogsområdet med av Skogsstyrelsen utpekade naturvärden öster om Acksjön fyller viktiga funktioner för naturvärden och rekreation. Det är därför av stor vikt att rekommendationerna för hänsyn i planarbetet med kommande detaljplan kompletteras.

Naturvärdena består bl a i en för landskapet riklig förekomst av orkidén knärot. Knäroten växer i tjocka lager av mossa i gamla skuggiga barrblandskogar och är särskilt känslig för förändrade förhållanden t ex uttorkning vid exponering. Medelåldern i skogsområdet uppskattas till ca 140 år med inslag av träd som har en ålder upp över 160 år. En ca 2,5 m bred skogsväg sträcker sig parallellt med sjön i direkt anslutning till barrskogsområdet. Skogsvägen används flitigt för promenader och motion. Den gamla skogen ger svalkande skugga och vindskydd i ett för övrigt öppet landskap bestående av tomter, odlingsmark och produktionsskogar i hygges- och ungsogsfas öster och norr om Acksjön. Ur rekreationssynpunkt är den lugna, näst intill bilfria miljön, bitvis med utsikt över Acksjön en viktig tillgång för boende och andra som nyttjar skogsvägen.

Ett eventuellt anläggande av en lokalgata utmed skogsvägen med syfte att fungera som anslutningsväg till av Trafikverket föreslagen trafikplats i Lyckan (se granskningshandling för förslag till vägplan för ombyggnad av väg 62 delen Norra Sanna-Dyvelsten i Karlstad och Forshaga kommun, Värmlands län. Ärenden TRV 2015/20825) riskerar ha stor påverkan på ovan beskrivna naturvärden och rekreativvärden.

För en normalsektion vid anläggande av en lokalgata skulle många träd behöva fällas vilket medför en betydligt ökad risk för stormfällningar i kvarvarande skog. En stark solexponering av knäroten är oundviklig och kommer att påverka de största bestånden i stor omfattning då de växer i nära anslutning till skogsvägen. En anslutningsväg till trafikplatsen och en utbyggnad i LIS-området genererar betydligt fler bilrörelser som då starkt kommer påverka den rekreativa karaktären av dagens lugna skogsväg.

En lokalgata/anslutningsväg bör därför inte förläggas på befintlig skogsväg i västra delen av barrskogsområdet med höga naturvärden.

I norra delen av Lyckan finns en oregistrerad kulturmiljö som berörs av Trafikverkets förslag till anslutningsvägar. En gammal transportled som band samman Klarälven och Acksjön finns i historiskt kartmaterial från år 1776 och i fält i form av en djupt nedskuren hålväg, se bifogad karta och foto.

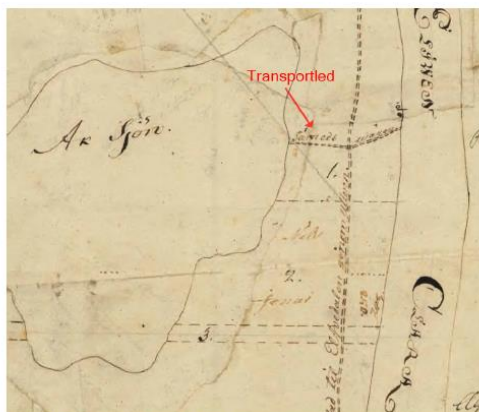
Rekommendationerna har kompletterats vad avser skogsområdet.

Kommunen kommer att detaljplanlägga det aktuella området. I samband med detta kommer en avvägning att göras mellan olika intressen.

Rekommendationerna har kompletterats vad avser kulturlämningen.

Synpunkter Farup Isaksson

2

Storskifteskarta från år 1776

Hålvägen är en transportled från 1700-talet.

Rekommendationerna för hänsyn i planarbetet med en kommande detaljplan behöver därför kompletteras med följande.

- Angöring till området samt gatu- och vägstruktur behöver ta särskild hänsyn till miljövärden (natur-, kultur- och rekreationsvärden) öster om Acksjön.

Med vänlig hälsning
Eva Farup Isaksson Larry Isaksson

Kommentarer se föregående sida.

2017-XX-XX

Urban Ledin
miljö- och byggchef